

Til Sundhedsudvalget

26. januar 2021
km/21-00070

Informationer vedrørende røntgenbeskyttelse i danske dyrlægevirksomheder

I forbindelse med Den Danske Dyrlægeforenings deputation for Sundhedsudvalget den 2. februar 2021 har DDD udarbejdet følgende notat til brug for udvalgets medlemmer.

Anvendelse af røntgen i dyrlægevirksomheder

Der er flere situationer, hvor dyrlæger og andet godkendt personale skal beskyttes i forbindelse med anvendelse af røntgenkilder. Nedenstående angiver de typiske situationer, som vil optræde i almindelige danske dyrlægevirksomheder med tilladelse til at optage røntgen.

1. Anvendelse af konventionelle røntgenkilder på praksisadressen,
2. Anvendelse af mobile dentale røntgenkilder, der anvendes på praksisadressen,
3. Anvendelse af mobil konventionel røntgen og mobil dentalrøntgen, der anvendes i udkørende praksis.

Derudover kan der i sjældnere tilfælde være tale om anvendelse af CT-scannere, gennemlysningsapparater eller endeligt håndholdte apparater, der kræver særlig tilladelse.

Information om strålebeskyttelse mv.

De grundlæggende principper for strålebeskyttelse i praksis er berettigelse, optimering og begrænsning af doser.

Den Danske Dyrlægeforening tilbyder information om bl.a. strålingsrisici og – beskyttelse samt sikkerhedsvurdering til foreningens medlemmer¹. Informationen på hjemmesiden henviser til både Sundhedsstyrelsens - og Arbejdstilsynets vejledninger på området, ligesom der i 2019 er udarbejdet en revideret brachevejledning, der afspejler de vilkår, som parterne² er blevet enige om, og er baseret på gældende lovgivning. Denne indeholder et separat afsnit på 5 sider om ioniserende stråling³.

---

¹ [Strålingsrisici | Den Danske Dyrlægeforening \(ddd.dk\)](https://ddd.dk/stralingsrisici)

² BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration, Dyrlægevirksomhedernes Arbejdsgiverforening og en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Ansatte Dyrlægers Organisation, Faggruppe Kvæg og andre Produktionsdyr og Faggruppe Heste.

³ [arbejdsmiljoe-paa-dyrlaegevirksomheder-print.pdf \(arbejdsmiljoweb.dk\)](https://arbejdsmiljoe-paa-dyrlaegevirksomheder-print.pdf)

Konkrete værnemidler til strålebeskyttelse i dyrlægevirksomheder

Jf. gældende lovgivning ([bek 671/2019](#)) skal dyr så vidt muligt immobiliseres ved sedation, bedøvelse eller ved anvendelse af tekniske hjælpemidler. I bekendtgørelsens bilag II fremgår særlige krav til anvendelse af strålingsgeneratorer til veterinærmedicinske undersøgelser, herunder anvendelse af blyhandsker og blyforklæde.

Derudover anbefales det, at man anvender blyhalskrave, og i september 2020 gennemførte DDD en mindre undersøgelse af, hvorvidt danske dyrlægevirksomheder (besvaret af praksis for familiedyr) anvender beskyttelsesudstyr i forbindelse med røntgenundersøgelser af dyr. Den viste, at det gør man altid (81,3%) eller næsten altid (17, 2%) i 98,5% af de adspurgte praksisser⁴.

DDD oplever derfor ikke, at der er problemer med at anvende beskyttelse i praksis, men støtter naturligvis op om et evt. fremtidigt lovkrav for brug af blyhalskraver. DDD finder det samtidig væsentligt, at man med en evt. lovændring samtidig følger op med en kontrolindsats fra myndighedernes side.

For *udkørende* praksis findes en særskilt [vejledning](#), som er udarbejdet af Sundhedsstyrelsen i 2016. Heri nævnes nogle grundlæggende forholdsregler, som skal følges, herunder:

- Røntgenundersøgelser skal være berettigede. Vurdering af, om der skal tages røntgenbilleder og hvor mange, skal være baseret på en veterinærfaglig vurdering,
- Lederen skal sørge for, at der findes nok blyhandsker og -forklæder til personalet, og at de bliver brugt som foreskrevet,
- Sikkerhedsafstanden i det direkte strålefelt er 30 meter uden afskærmning
For den spredte stråling må man regne med en sikkerhedsafstand på ca. 5 meter.
- Alle ansatte, som regelmæssigt udfører eller hjælper med røntgenundersøgelser, skal bære persondosimeter, også i udkørende praksis.

Den Danske Dyrlægeforening mener derfor, at der overordnet er klare retningslinjer og regler for anvendelsen af strålingsgeneratorer og værnemidler til beskyttelse af personalet. Imidlertid oplever DDD til en vis grad, at de regelsæt og tilhørende vejledninger, der allerede forefindes, i højere grad end det er tilfældet i dag, kan efterleves for dyrlæger med beskæftigelse i udkørende praksis.

Spørgsmål til ovenstående informationer kan rettes til Den Danske Dyrlægeforenings sekretariat ved henvendelse til fagpolitisk konsulent Karin Melsen på mail km@ddd.dk eller fagpolitisk konsulent Margit Andreasen på mail maa@ddd.dk.

Med venlig hilsen

Hanne Knude Palshof
Formand for Den Danske Dyrlægeforening

---

⁴ [DDD: Fornuftigt krav om brug af blyhalskrave ved røntgenundersøgelse | Den Danske Dyrlægeforening](#)